

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ
Кафедра промислової фармації та економіки
Українська академія наук
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація апітерпевтів»

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

«СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АПІТЕРАПІЇ В УКРАЇНІ» (25 січня 2020 року)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХАРКІВ
2020

Редакційна колегія:

проф. Котвіцька А.А., проф. Загайко А.Л., проф. Галій Л.В.,
проф. Шпичак О.С., проф. Ярних Т.Г., доц. Криськів О.С., доц. Чан Т.М.

Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ (посвідчення № 744 від 09.12.2019 р.).

С 89 Сучасні досягнення та перспективи розвитку апітерапії в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (25 січня 2020 р., м. Харків). / за редакцією академіка УАН О. С. Шпичака. – Х. : Вид-во «Оригінал», 2020. – 221 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні досягнення та перспективи розвитку апітерапії в Україні» (25 січня 2020 року), на якій розглянуто теоретичні та практичні аспекти розвитку апітерапії та бджільництва в Україні. Висвітлені питання з технології ліків, аналізу та контролю якості лікарських засобів, фармакологічні та клінічні аспекти вивчення та впровадження нових лікарських апіпрепаратів, застосування продуктів бджільництва та їх стандартизованих субстанцій, економіко-правові, наукові, інформаційні аспекти лікарського забезпечення та фармацевтичної освіти.

Для широкого кола наукових та практичних фахівців у галузі фармації та медицини, апітерапії, бджільництва та косметології.

*Редколегія не завжди поділяє погляди авторів статей.
Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір,
точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
власних імен та інших відомостей.
Матеріали подаються мовою оригіналу.*

УДК: 615.32:616.33

ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ОДЕРЖАННЯ НОВОГО ЕКСТРАКТУ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ У ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ

Безкровна К.С., Шульга Л.І.

*Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
farmtex-ipksf@nuph.edu.ua*

Рослинні екстракти є складовими ряду фітопрепаратів, що постачаються на фармацевтичний ринок вітчизняними та закордонними виробниками [2,3]. Поставивши за мету фармацевтичну розробку лікарського засобу (ЛЗ) рослинного походження для лікування хвороб шлунково-кишкового тракту попередніми дослідженнями проаналізовано й охарактеризовано сегмент ЛЗ для лікування гастроентерологічних захворювань, проте для концептуального визначення необхідних досліджень проведені вивчення є недостатніми. ЛЗ рослинного походження у гастроентерології посідають особливе місце, так як вони забезпечують мультимодальну фармакологічну дію, характеризуються безпечністю, можливістю тривалого застосування пацієнтами [4,5].

Мета даної роботи – здійснення аналізу репрезентованих на фармацевтичному ринку рослинних екстрактів (як ЛЗ, так і екстрактів-субстанцій) для визначення доцільності одержання нового екстракту, який можливо використовувати у гастроентерологічній практиці.

Матеріали і методи. Об'єктами дослідження були дані Державного реєстру лікарських засобів, інструкції до застосування ЛЗ; електронні ресурси мережі Інтернет [1]. При опрацюванні задіяні методи узагальнення та аналізу.

Результати та їх обговорення. Згідно Державного реєстру лікарських засобів (станом на 01.04.2019 р.) на вітчизняному фармацевтичному ринку зареєстровано 72 найменування екстрактів.

Асортимент екстрактів-субстанцій нараховує 53 позиції, 54,72% з яких виготовляється закордонними виробниками, що представлено на рисунку.

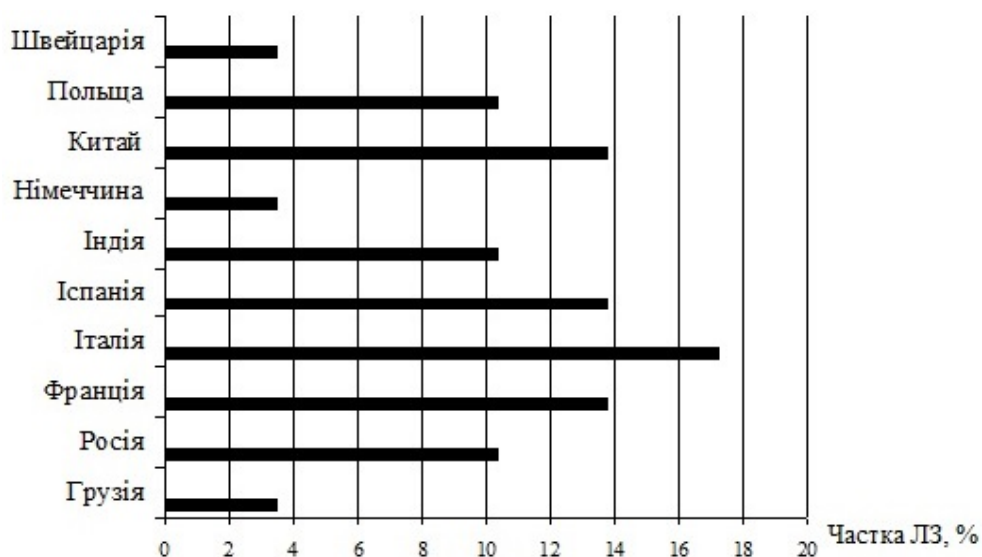

Рис. Розподіл екстрактів-субстанцій закордонного виробництва за країною-виробником

Серед вітчизняних виробників лідерами є ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», м. Харків та ПАТ «Галичфарм», м. Львів, ПАТ «Київмедпрепарат», м. Київ, які виготовляють по 41,67% найменувань екстрактів-субстанцій; ПАТ «Фармак» – 8,34%; по 4,16 % – ПАТ «Науково-виробничий центр «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» та ДП «Експериментальний завод медичних препаратів Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії Національної академії наук України».

Зустрічаються екстракти-субстанції, які виготовляються різними виробниками:

- меліси екстракт сухий (Біосерч С.А., Іспанія; Фрутаром Свіццерленд Лтд, Швейцарія; Фітофарм Клека С. А., Польща);
- хлорофіліпту екстракт густий (ДП «Експериментальний завод медичних препаратів Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії Національної академії наук України»; ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», ПАТ «Галичфарм», м. Львів, Україна ПАТ «Київмедпрепарат»; Чангша Хуаканг Біотекнолоджи Дівелопмент Ко., ЛТД., Китай);
- звіробою екстракт сухий (ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», м. Харків, Україна; Шаньси Дзяхе Фітокем Ко., Лтд, Китай).

Серед ЛЗ переважають екстракти у рідких лікарських формах (57,89%), на другому місці – у твердих (36,84 %). У формі спрею налічується лише 5,27% ЛЗ. Серед країн-виробників перші позиції займає продукція вітчизняного виробника (84,21%). Номенклатура ЛЗ (екстрактів) представлена у таблиці.

Таблиця

Номенклатура екстрактів на ринку України

№ з/п	Назва ЛЗ	Виробник	Лікарська форма	Галузь застосування
1	2	3	4	5
1.	Алое екстракт	ТОВ «ФЗ «Біофарма», м. Біла Церква, Київська обл., Україна	рідкий екстракт	офтальмологія, гастроентерологія
2.	Алое екстракт рідкий-Дарниця	ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», Україна	рідкий екстракт	офтальмологія, гастроентерологія
3.	Водяного перцю екстракт рідкий	ПАТ «Фітофарм», м. Артемівськ, Донецька обл., Україна	рідкий екстракт	гінекологія, гастроентерологія
4.	Перцю водяного екстракт	ПрАТ Фармацевтична фабрика «Віола», м. Запоріжжя, Україна	рідкий екстракт	гінекологія, гастроентерологія
5.	Перцю водяного екстракт	ТОВ «Тернофарм», м. Тернопіль, Україна	рідкий екстракт	гінекологія, гастроентерологія

1	2	3	4	5
6.	Елеутерококу екстракт	ПрАТ Фармацевтична фабрика «Віола», м. Запоріжжя, Україна	рідкий екстракт	неврологія
7.	Елеутерококу екстракт	Дочірнє підприємство «Агрофірма «Ян» приватного підприємства «Ян», Україна	рідкий екстракт	неврологія
8.	Елеутерококу екстракт	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика», м. Житомир, Україна	рідкий екстракт	неврологія
9.	Шоломниці байкальської екстракт	ТОВ «Євразія», м. Полтава, Україна	рідкий екстракт	кардіологія
10.	Артишока екстракт-Здоров'я	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Україна	рідкий екстракт	пульмонологія, гастроентерологія
11.	Артишока екстракт-Здоров'я	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Україна	капсули	пульмонологія, гастроентерологія
12.	Валеріани екстракт	ПАТ «Галичфарм», м. Львів, Україна ПАТ Київмедпрепарат», м. Київ, Україна	таблетки	неврологія
13.	Альтан	ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», м. Київ, Україна	таблетки	гастроентерологія
14.	Валеріани екстракт	ПрАТ «Фітофарм», м. Бахмут, Україна	таблетки	неврологія
15.	Екстракт шавлії з вітаміном С Др. Тайсс	Др. Тайсс Натурварен ГмбХ, Німеччина	таблетки	пульмонологія, стоматологія
16.	Синупрет екстракт	Біонорика СЕ, Німеччина	таблетки	отоларингологія
17.	Беладони екстракт	ПрАТ «Лекхім-Харків», Україна	супозитории	гастроентерологія
18.	Назо-спрей з екстрактом алое	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Україна	спрей	отоларингологія
19.	Сироп від кашлю Др. Тайсса з екстрактом плюща Др. Тайсс	Др. Тайсс Натурварен ГмбХ, Німеччина	сироп	пульмонологія, отоларингологія

Із загального переліку виокремлено ЛЗ, що використовуються у гастроентерологічній практиці: беладони екстракт (ПрАТ «Лекхім-Харків»), альтан (ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»), алое екстракт (ТОВ «ФЗ «Біофарма», м. Біла Церква, Київська обл. та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»), алое екстракт рідкий-Дарниця (ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», Україна), водяного перцю екстракт рідкий (ПАТ «Фітофарм», м. Артемівськ, Донецька обл., Україна), перцю водяного екстракт (ПрАТ Фармацевтична фабрика «Віола», м. Запоріжжя, Україна та ТОВ «Тернофарм», м. Тернопіль, Україна), артишока екстракт-Здоров'я (у формі капсул та рідкого екстракту ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Україна).

Висновки. Проаналізовано асортимент зареєстрованих на вітчизняному фармацевтичному ринку екстрактів та встановлено обмежену кількість екстрактів та препаратів, до складу яких вони введені, що застосовуються у гастроентерологічній практиці.

Вищенаведене підтверджує доцільність теоретичних та експериментальних досліджень, які спрямовано на одержання нових екстрактів (субстанцій), уможлиблює актуальність подальшої розробки складу та технології ЛЗ на їх основі, а також застосування, після впровадження останніх, у комплексній терапії захворювань шлунково-кишкового тракту.

Список використаних джерел

1. Державний реєстр лікарських засобів України. Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua>.
2. Пімінов О. Ф., Шульга Л. І., Чіхладзе К. А., Плис С. В. Рослинні екстракти у фармакотерапії стоматологічних захворювань. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика*. Київ, 2015. Вип. 24, кн. 5. С. 176-184.
3. Хохленкова Н. В., Ярних Т. Г., Буряк М. В. Аналіз сучасного ринку фітоекстрактів в Україні. *Фітотерапія*. 2009. № 2. С. 68-72.
4. Шульга Л. І., Безкровна К. С., Безценна Т. С. Аналіз сегмента фітопрепаратів для лікування хвороб шлунково-кишкового тракту на фармацевтичному ринку України. *Фармацевтичний часопис*. 2018. № 1. С. 93-101.
5. Шульга Л. І., Безкровна К. С., Пересадько І. Г., Безценна Т. С. Дослідження компонентного складу фітопрепаратів для терапії захворювань шлунково-кишкового тракту. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика*. Київ, 2018. Вип. 30. С. 674-683.